

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧИННИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор ЗВО з наукової роботи,
ПДМУ

професор *М. Кайдашев* І. Кайдашев
«26» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Епідеміологічні спостереження
(повна назва освітнього компонента)

для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Громадське здоров'я»

Галузі знань:

22 – Охорона здоров'я
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальності:

229 - Громадське здоров'я
(шифр і назва спеціальності)

Полтава – 2024

Робоча програма освітнього компонента «Епідеміологічні спостереження» для здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Громадське здоров'я».

«19» червня 2024 року – 64 с.

Розробники:

1. Коваль Т. І. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією;
2. Ваценко А. І. – доктор філософії, асистент кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією.

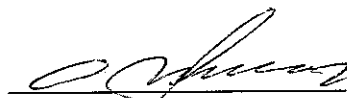
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією.

Протокол № від «19» червня 2024 р.

Робоча програма затверджена на засіданні Вченої ради ПДМУ.

Протокол № 9 від «26» червня 2024 р.

Учений секретар

(підпис)

В.Л. Філатова
(ініціали та прізвище)

ВСТУП

Освітній компонент «Епідеміологічні спостереження» є складовою освітньо-наукової програми підготовки «Громадське здоров'я» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти.

Даний освітній компонент є вибіркоvim.

Викладається у 1,2,5,6 семестрах 1,3 років навчання в обсязі – 150 год (5 кредитів в ECTS) зокрема: лекції – 10 год., практичні 90 год. самостійна робота – 50 год. У курсі передбачено 4 модулі.

Завершується освітній компонент – іспитом.

Предметом є основи загальної епідеміології та профілактики інфекційних захворювань у осіб різного віку.

Зміст освітнього компонента. Освітній компонент «Епідеміологічні спостереження» є базовим у підготовці здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня у ОНП «Громадське здоров'я». Освітній компонент складається із лекційних та практичних занять, на яких будуть висвітлені питання епідеміологічних досліджень, протиепідемічних заходів в осередках, клінічна епідеміологія.

Місце освітнього компонента (в структурно-логічній схемі підготовки фахівців відповідного напрямку): освітній компонент «Епідеміологічні спостереження» є вибіркоvim компонентом у циклі професійної і практичної підготовки.

Розподіл змісту освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за циклами наведено нижче.

1. Підцикл оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями:

НК 1 Історія та філософія науки

НК 2 Основи академічної доброчесності та антикорупція

НК 3 Педагогіка та психологія вищої освіти та психологія спілкування

ВК 1 Теорія пізнання у біомедицині

ВК 2 Інтегративна біологія

ВК 3 Історія української державності

2. Підцикл мовних освітніх компонент (здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукової роботи українською та іноземною мовами):

НК 4 Курс англійської мови наукового спілкування

НК 5 Українська мова професійного спрямування

ВК 4 Корективний курс англійської мови

ВК 5 Англійська мова (прогресивний рівень)

3. Підцикл набуття універсальних навичок дослідника:

НК 6 Методологія наукового та патентного пошуку та біоетика

НК7 Основи біостатистики

НК8 Цифровізація вищої освіти і досліджень у галузі охорони здоров'я

ВК7 Клінічні дослідження

ВК8 Основи профілактики і терапії впливу гострого та хронічного стресу на ментальне здоров'я

3. Цикл професійної та практичної підготовки (засвоєння основних концепцій, розуміння практичних та теоретичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за спеціальністю, оволодіння термінологією)

НК 9 Громадське здоров'я

НК10 Практика викладання фахових дисциплін

ВК9 Організація охорони здоров'я

ВК10 Контроль та профілактика хвороб

ВК11 Менеджмент охорони здоров'я

ВК12 Епідеміологічні спостереження

Міждисциплінарні зв'язки: міждисциплінарні зв'язки базуються на вивченні здобувачами ступеня доктора філософії інфекційних хвороб, загальної епідеміології, біоетики, військової епідеміології, методології наукового і патентного пошуку і біоетики, медичної статистики та біоінформатики, що закладає основи для якісного проведення клінічних досліджень при написанні наукових праць.

Мета освітнього компонента – підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні, здобуття та поглиблення теоретичних знань та практичних навичок та інших компетентностей отриманих на додипломному та післядипломному (інтернатура) етапах освіти, формування знань щодо якісного проведення епідеміологічних спостережень, загальних епідеміологічних понять та основ профілактики інфекційних захворювань у осіб різних вікових груп.

Завдання освітнього компонента:

– здобувач повинен самостійно вирішувати складні ситуаційні задачі за умов реального часу та нести відповідальність за прийняті рішення використання епідеміологічних методів у власних наукових дослідженнях.

знати:

- сучасні принципи доказової медицини;
- принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників;

- нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності;
- стан та перспективи впровадження новітніх наукових розробок у галузь охорони здоров'я;
- основні епідеміологічні поняття;
- сучасні епідеміологічні методи дослідження;
- дизайни епідеміологічних досліджень;
- основи імунопрофілактики інфекційних хвороб;
- нормативну базу щодо організації та проведення щеплень;
- основи медичної паразитології;
- можливі протиепідемічні заходи в осередках інфекційних захворювань;
- епідеміологію неінфекційних захворювань;
- базові поняття клінічної епідеміології.

вміти:

- здійснювати пошук результатів клінічних досліджень у міжнародних базах даних;
- здійснювати пошук наукових публікацій у галузі медицини, що безпосередньо стосуються впровадження новітніх наукових розробок у галузь охорони здоров'я;
- здійснювати пошук наукових публікацій, що висвітлюють можливості персоніфікованої медицини, для власного наукового дослідження;
- використовувати основні епідеміологічні методи для власного наукового дослідження;
- оперувати основними епідеміологічними термінами і поняттями;
- застосовувати сучасні цифрові технології у практичну роботу.

Компетентності, формуванню яких сприяє освітній компонент (ОК)

Освітній компонент забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:

загальних:

- **ЗК01.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- **ЗК02.** Здатність працювати в міжнародному контексті.
- **ЗК03.** Здатність розв'язувати комплексні проблеми громадського здоров'я на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
- **ЗК 04.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- **ЗК 05.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.

спеціальних/фахових:

- **СК01.** Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері громадського здоров'я та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з громадського здоров'я та суміжних галузей.
- **СК02.** Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів у сфері громадського здоров'я.
- **СК03.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері громадського здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.
- **СК04.** Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері громадського здоров'я та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.
- **СК05.** Здатність формулювати висновки, розробляти прогнози та аналізувати вплив різних детермінант на здоров'я населення, визначати потреби різних груп населення щодо збереження здоров'я, базуючись на інформації отриманій за результатами епідеміологічного аналізу, моніторингу стану довкілля та діяльності системи громадського здоров'я.
- **СК06.** Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент

ПРН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері громадського здоров'я і на межі галузей знань, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій.

ПРН 2. Планувати і виконувати теоретичні дослідження у сфері громадського здоров'я та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН 3. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми громадського здоров'я державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

ПРН 4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу проблем громадського здоров'я, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів.

ПРН 5. Критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми громадського здоров'я.

ПРН 6. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми громадського здоров'я, а також програмні документи (стратегії, пріоритетні напрями, програми, концепції), з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів, міжнародного досвіду, правового і ресурсного забезпечення.

ПРН 7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН 8. Моделювати і прогнозувати розвиток епідеміологічного процесу, стану здоров'я населення, тенденції розвитку сфери громадського здоров'я, її управлінської, експертної та іншої діяльності.

ПРН 9. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері громадського здоров'я, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Епідеміологічні дослідження

Кількість годин – 24, із них:

Лекції (год.) – 2;

Практичні заняття (год.) – 22;

Самостійна робота (год.) – 0

Змістовий модуль 2. Організація епідеміологічної служби. Вакцинація

Кількість годин – 26, із них:

Лекції (год.) – 4;

Практичні заняття (год.) – 22;

Самостійна робота (год.) – 0

Змістовий модуль 3. Організація протиепідемічних заходів в осередках інфекційних захворювань.

Кількість годин – 26, із них:

Лекції (год.) – 2;

Практичні заняття (год.) – 24;

Самостійна робота (год.) – 0

Змістовий модуль 4. Клінічна епідеміологія. Епідеміологія неінфекційних захворювань.

- Кількість годин – 74, із них:
Лекції (год.) – 2;
Практичні заняття (год.) – 22;
Самостійна робота (год.) – 50.

Контроль знань і розподіл балів, які отримують здобувачі ступеня доктора філософії

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

- у змістовий модуль I (ЗМ1) входять теми 1 - 12,
- у змістовий модуль II (ЗМ2) – 13-24,
- у змістовий модуль III (ЗМ3) – 25-36,
- у змістовий модуль III (ЗМ3) – 37-73.

Оцінювання за формами контролю:

	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	31	30	31	30	122
Максимум	50	50	50	50	200

Для здобувачів ступеня доктора філософії, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 122 бали*, для одержання іспиту обов'язково *перескладання поточного контролю та/або індивідуальної самостійної роботи.*

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

При цьому, кількість балів:

- 0-79 відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни;
- 80-118 відповідає оцінці «незадовільно»;
- 122-128 відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»);
- 130-138 відповідає оцінці «задовільно»;
- 140-158 відповідає оцінці «добре»;
- 160-178 відповідає оцінці «добре» («дуже добре»);
- 180-200 відповідає оцінці «відмінно».

Шкала відповідності:

За 200 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою	
A	180-200	5	відмінно

B	160-178	4	добре
C	140-158		
D	130-138	3	задовільно
E	122-128		
F_x	80-118	2	не задовільно
F	0-79	2	не задовільно (без права перездачі)

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«Епідеміологічні спостереження»

ПРОГРАМА МОДУЛЯ I
Змістовий модуль 1: «Епідеміологічні дослідження»

- Тема 1.** Епідеміологія інфекційних захворювань.
- Тема 2.** Епідемічний процес. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних хвороб.
- Тема 3.** Епідеміологічний метод дослідження.
- Тема 4.** Епідеміологічна діагностика. Оперативний епідеміологічний аналіз.
- Тема 5.** Ретроспективний епідеміологічний аналіз.
- Тема 6.** Дизайн епідеміологічних досліджень.
- Тема 7.** Аналітичні та експериментальні епідеміологічні дослідження.
- Тема 8.** Достовірність і узагальнення під час проведення епідеміологічних досліджень.
- Тема 9.** Аналітичне дослідження «випадок-контроль» та когортне дослідження.
- Тема 10.** Методи математичного моделювання в епідеміології.
- Тема 11.** Епідеміологічний експеримент. Скринінгові обстеження населення.
- Тема 12.** Вивчення проявів річної та багаторічної динаміки захворюваності. Прогнозування проявів епідемічного процесу.

Змістовий модуль 2. Організація епідеміологічної служби. Вакцинація

- Тема 13.** Організаційно-методична робота відділу епідеміологічного нагляду (спостереження) та профілактики інфекційних захворювань.
- Тема 14.** Дезінфекція, дезінсекція, дератизація та стерилізація.
- Тема 15.** Військово-спеціальна епідеміологія.
- Тема 16.** Біологічна зброя.
- Тема 17.** Імунопрофілактика інфекційних хвороб.

- Тема 18.** Організація профілактичних щеплень.
- Тема 19.** Нормативна база щодо організації та проведення щеплень.
- Тема 20.** Планова та екстрена вакцинація.
- Тема 21.** Щеплення за епідемічними показаннями.
- Тема 22.** Щеплення при особливих ситуаціях, протипокази.
- Тема 23.** Теоретична та прикладна імунологія.
- Тема 24.** Медична паразитологія та ентомологія.

Змістовий модуль 3. Організація протиепідемічних заходів в осередках інфекційних захворювань

- Тема 25.** Кишкові інфекції. Організація протиепідемічних заходів.
- Тема 26.** Інфекції дихальних шляхів.
- Тема 27.** Дитячі повітряно-краплинні інфекції у дорослих.
- Тема 28.** Коронавірусна інфекція. Поняття епідемії та пандемії.
- Тема 29.** Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) при наданні допомоги пацієнтам з коронавірусною інфекцією.
- Тема 30.** Вірусні гепатити з фекально-оральним механізмом передачі.
- Тема 31.** ВІЛ-інфекція. Синдром набутого імунodefіциту людини (СНІД).
- Тема 32.** Інфекційні захворювання з трансмісивним шляхом передачі.
- Тема 33.** Паразитози.
- Тема 34.** Тропічні захворювання
- Тема 35.** Особливо небезпечні інфекції. Санітарний захист кордонів
- Тема 36.** Протиепідемічні заходи в умовах надзвичайних ситуацій.

Змістовий модуль 4. Клінічна епідеміологія. Епідеміологія неінфекційних захворювань

- Тема 37.** Клінічна епідеміологія як наука. Основні принципи і методологія, як основа доказової медицини.
- Тема 38.** Методи клінічного спостереження і аналізу даних для прийняття рішень. Роль клінічної епідеміології в розвитку доказової медицини.
- Тема 39.** Застосування клінічної епідеміології під час проведення клінічних досліджень як основа розвитку доказової медицини.
- Тема 40.** Епідеміологічний метод дослідження при вивченні неінфекційних захворювань.
- Тема 41.** Епідеміологія серцево-судинних захворювань.
- Тема 42.** Епідеміологія цукрового діабету та інших ендокринних захворювань.
- Тема 43.** Епідеміологія шлунково-кишкових захворювань.

Тема 44. Епідеміологія захворювань дихальних шляхів.

Тема 45. Епідеміологія ревматологічних захворювань.

Тема 46. Епідеміологія захворювань нирок.

Тема 47. Епідеміологія у військовий час.

Тема 48. Іспит.

Теми 49 – 73. Наукове керівництво роботою над дисертацією.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Епідеміологічні спостереження

№ з/п Назва теми	Всього годин	Вид заняття		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота, очні консультації з теми дисертаційної роботи
	150	10	90	50
	50	6	44	0
Змістовий модуль 1 Епідеміологічні дослідження	24	2	22	0
1. Епідеміологія інфекційних захворювань	2	0	2	0
2. Епідемічний процес. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних хвороб.	4	2	2	0
3. Епідеміологічний метод дослідження	2	0	2	0
4. Епідеміологічна діагностика. Оперативний епідеміологічний аналіз	2	0	2	0
5. Ретроспективний епідеміологічний аналіз	2	0	2	0
6. Дизайни епідеміологічних досліджень	2	0	2	0
7. Аналітичні та експериментальні епідеміологічні дослідження	2	0	2	0
8. Достовірність і узагальнення під час проведення епідеміологічних досліджень	2	0	2	0
9. Аналітичне дослідження «випадок-контроль» та когортне дослідження	1	0	1	0
10. Методи математичного моделювання в епідеміології	1	0	1	0
11. Епідеміологічний експеримент. Скринінгові обстеження населення	2	0	2	0
12. Вивчення проявів річної та багаторічної динаміки захворюваності. Прогнозування проявів епідемічного процесу	2	0	2	0
II семестр				
Змістовий модуль 2 Організація епідеміологічної служби. Вакцинація	26	4	22	0
13. Організаційно-методична робота відділу епідеміологічного нагляду (спостереження) та профілактики інфекційних захворювань	2	0	2	0
14. Дезінфекція, дезінсекція, дератизація та стерилізація	2	0	2	0
15. Військово-спеціальна епідеміологія	4	2	2	0
16. Біологічна зброя	2	0	2	0
17. Імунопрофілактика інфекційних хвороб	4	2	2	0
18. Організація профілактичних щеплень	2	0	2	0

19.	Нормативна база щодо організації та проведення щеплень	2	0	2	0
20.	Планова та екстрена вакцинація	2	0	2	0
21.	Щеплення за епідемічними показаннями	2	0	2	0
22.	Щеплення при особливих ситуаціях, протипокази	1	0	1	0
23.	Теоретична та прикладна імунологія	1	0	1	0
24.	Медична паразитологія та ентомологія	2	0	2	0
2 рік (викладацька практика)					
		50	4	46	0
	Змістовий модуль 3 Організація протиепідемічних заходів в осередках інфекційних захворювань	26	2	24	0
25.	Кішкові інфекції. Організація протиепідемічних заходів	2	0	2	0
26.	Інфекції дихальних шляхів	2	0	2	0
27.	Дитячі повітряно-краплинні інфекції у дорослих.	2	0	2	0
28.	Коронавірусна інфекція. Поняття епідемії та пандемії.	2	0	2	0
29.	Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) при наданні допомоги пацієнтам з коронавірусною інфекцією.	2	0	2	0
30.	Вірусні гепатити з фекально-оральним механізмом передачі.	2	0	2	0
31.	ВІЛ-інфекція. Синдром набутого імунodefіциту людини (СНІД).	4	2	2	0
32.	Інфекційні захворювання з трансмісивним шляхом передачі.	2	0	2	0
33.	Паразитози	2	0	2	0
34.	Тропічні захворювання	2	0	2	0
35.	Особливо небезпечні інфекції. Санітарний захист кордонів	2	0	2	0
36.	Протиепідемічні заходи в умовах надзвичайних ситуацій.	2	0	2	0
VI семестр					
	Змістовий модуль 4 Клінічна епідеміологія Епідеміологія неінфекційних захворювань	24	2	22	0
37.	Клінічна епідеміологія як наука. Основні принципи і методологія, як основа доказової медицини	4	2	2	0
38.	Методи клінічного спостереження і аналізу даних для прийняття рішень. Роль клінічної епідеміології в розвитку доказової медицини	2	0	2	0
39.	Застосування клінічної епідеміології під час проведення клінічних досліджень як основа розвитку доказової медицини	2	0	2	0

40.	Епідеміологічний метод дослідження при вивченні неінфекційних захворювань	1	0	1	0
41.	Епідеміологія серцево-судинних захворювань	2	0	2	0
42.	Епідеміологія цукрового діабету та інших ендокринних захворювань	2	0	2	0
43.	Епідеміологія плунково-кишкових захворювань	2	0	2	0
44.	Епідеміологія захворювань дихальних шляхів	2	0	2	0
45.	Епідеміологія ревматологічних захворювань	2	0	2	0
46.	Епідеміологія захворювань нирок	1	0	1	0
47.	Епідеміологія у військовий час	2	0	2	0
48.	Іспит	2	0	2	0
4 рік					
		50	0	0	50
49.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
50.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
51.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
52.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
53.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
54.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
55.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
56.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
57.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
58.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
59.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
60.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
61.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
62.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
63.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
64.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
65.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
66.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
67.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2

68.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
69.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
70.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
71.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
72.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2
73.	Наукове керівництво роботою над дисертацією	2	0	0	2

Загальний обсяг **150 год.**, в тому числі:

лекцій – **10 год.**;

практичних занять – **90 год.**;

самостійної роботи – **50 год.**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ (24 год.)

ТЕМА 1. Епідеміологія інфекційних захворювань (2 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. Вступ в епідеміологію. Визначення епідеміології як науки.
2. Предмет епідеміології.
3. Знайомство з базовими епідеміологічними термінами.
4. Розділи епідеміології.
5. Захворюваність населення. Поняття популяції.

Рекомендована література:

1. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200.
2. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.
3. Громадське здоров'я: підручник для студ. Вищих навч. Закладів / В,Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева [та ін.]. – Вид.3. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 560 с.
4. Класифікація інфекційних і паразитарних хвороб / М.А.Андрейчин, А.О.Руденко, О.Л.Івахів, М.Д.Чемич. Тернопіль: Укрмедкнига, 2002 / Под ред. Ю.В.Лобзина, С.-Петербург, Фолиант, 2011. – 384 с.
5. Децик ОЗ, Кольцова НІ, Стовбан ІВ, Золотарьова ЖМ, Ціхонь ЗО, Федорків НБ., Ковальчук РС. Вибрані лекції з громадського здоров'я. Навчальний посібник. Івано-Франківськ; 2019. 273 с.
6. Центр Громадського Здоров'я України <https://phc.org.ua>

ТЕМА 2. Епідемічний процес. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних хвороб (4 год).

ЛЕКЦІЯ 2. Епідемічний процес. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних хвороб (2 год).

План лекції:

1. Ланки епідемічного процесу.
2. Прояви епідемічного процесу за інтенсивністю (спалах, епідемія, пандемія).

3. Прояви епідемічного процесу в часі (міжсезонна, міжепідемічна, фонові захворюваності а сезонні підйоми).

Контрольні запитання та завдання:

1. Назвіть основні ланки епідемічного процесу.
2. Які бувають прояви епідемічного процесу за інтенсивністю?
3. Які бувають прояви епідемічного процесу за часом?

Практичне заняття (2 год.):

1. Визначення епідемічного процесу.
2. Основні характеристики епідемічного процесу.
3. Біологічний чинник епідеміологічного процесу.
4. Поняття про джерело інфекції.

Рекомендована література:

1. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200.
2. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.
3. Громадське здоров'я: підручник для студ. Вищих навч. Закладів / В,Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева [та ін.]. – Вид.3. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 560 с.
4. Класифікація інфекційних і паразитарних хвороб / М.А.Андрейчин, А.О.Руденко, О.Л.Івахів, М.Д.Чемич. Тернопіль: Укрмедкнига, 2002 / Под ред. Ю.В.Лобзина, С.-Петербург, Фолиант, 2011. – 384 с.
5. Децик ОЗ, Кольцова НІ, Стовбан ІВ, Золотарьова ЖМ, Ціхонь ЗО, Федорків НБ., Ковальчук РС. Вибрані лекції з громадського здоров'я. Навчальний посібник. Івано-Франківськ; 2019. 273 с.
6. Центр Громадського Здоров'я України <https://phc.org.ua>

ТЕМА 3. Епідеміологічний метод дослідження (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Основні принципи планування епідеміологічних досліджень.
2. Епідеміологічні дані.
3. Види епідеміологічних даних.
4. Збір епідеміологічних даних.

5. Еволюція епідеміологічних прийомів дослідження.
6. Епідеміологічний метод.
7. Сучасна структура епідеміологічного методу.

Рекомендована література:

1. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” — "Медицина", 2017. — 200.
2. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. — Вінниця: Нова Книга, 2012 — 578 с.
3. Громадське здоров'я: підручник для студ. Вищих навч. Закладів / В,Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева [та ін.]. — Вид.3. — Вінниця: Нова Книга, 2013. — 560 с.
4. Класифікація інфекційних і паразитарних хвороб / М.А.Андрейчин, А.О.Руденко, О.Л.Івахів, М.Д.Чемич. Тернопіль: Укрмедкнига, 2002 / Под ред. Ю.В.Лобзина, С.-Петербург, Фолиант, 2011. — 384 с.
5. Децик ОЗ, Кольцова НІ, Стовбан ІВ, Золотарьова ЖМ, Ціхонь ЗО, Федорків НБ., Ковальчук РС. Вибрані лекції з громадського здоров'я. Навчальний посібник. Івано-Франківськ; 2019. 273 с.

ТЕМА 4. Епідеміологічна діагностика. Оперативний епідеміологічний аналіз (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Методика виявлення діючого чинника передачі та місця зараження.
2. Оцінка матеріалів поточного санітарного нагляду.
3. Розподіл захворюваності та інших показників.
4. Розпізнавання проявів захворюваності та епідемічного стану населення на основі епідеміологічних методів досліджень.
5. Методика визначення типу епідемічного процесу.
6. Оцінка територій, груп та часу ризику.
7. Використання епідеміологічної діагностики в оперативному аналізі.

Рекомендована література:

1. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” — "Медицина", 2017. — 200 с.
2. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. — Вінниця: Нова Книга, 2012 — 578 с.
3. Громадське здоров'я: підручник для студ. Вищих навч. Закладів / В,Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева [та ін.]. — Вид.3. — Вінниця: Нова Книга, 2013. — 560 с.
4. Класифікація інфекційних і паразитарних хвороб / М.А.Андрейчин, А.О.Руденко, О.Л.Івахів, М.Д.Чемич. Тернопіль: Укрмедкнига, 2002 / Под ред. Ю.В.Лобзина, С.-Петербург, Фолиант, 2011. — 384 с.
5. Децик ОЗ, Кольцова НІ, Стівбан ІВ, Золотарьова ЖМ, Ціхонь ЗО, Федорків НБ., Ковальчук РС. Вибрані лекції з громадського здоров'я. Навчальний посібник. Івано-Франківськ; 2019. 273 с.

ТЕМА 5. Ретроспективний епідеміологічний аналіз (2 год)

Контрольні запитання та завдання:

1. Аналіз захворюваності по групам та територіям ризику.
2. Аналіз та оцінка ефективності протиепідемічних заходів.
3. Аналіз захворюваності по чинникам ризику.
4. Прогнозування інфекційної захворюваності.

Практичне заняття (2 год.):

1. Визначення, цілі та методи ретроспективного аналізу.
2. Аналіз структури та рівня інфекційної захворюваності.
3. Аналіз криволінійної багатолітньої тенденції захворюваності та оцінка постійно діючих чинників, які формують криволінійну тенденцію.
4. Аналіз щомісячної динаміки захворюваності.

Рекомендована література:

1. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” — "Медицина", 2017. — 200 с.
2. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. — Вінниця: Нова Книга, 2012 — 578 с.

3. Громадське здоров'я: підручник для студ. Вищих навч. Закладів / В,Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева [та ін.]. – Вид.3. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 560 с.
4. Класифікація інфекційних і паразитарних хвороб / М.А.Андрейчин, А.О.Руденко, О.Л.Івахів, М.Д.Чемич. Тернопіль: Укрмедкнига, 2002 / Под ред. Ю.В.Лобзина, С.-Петербург, Фолиант, 2011. – 384 с.
5. Децик ОЗ, Кольцова НІ, Стовбан ІВ, Золотарьова ЖМ, Ціхонь ЗО, Федорків НБ., Ковальчук РС. Вибрані лекції з громадського здоров'я. Навчальний посібник. Івано-Франківськ; 2019. 273 с.

ТЕМА 6. Дизайн епідеміологічних досліджень (2 год)

Практичне заняття (2 год.):

1. Класифікація епідеміологічних досліджень.
2. Дизайн епідеміологічних і клінічних досліджень.
3. Проспективні та ретроспективні дослідження.
4. Емпіричні дослідження (описові та аналітичні).
5. Характеристика окремих видів дослідження (когортні, дослідження випадок-контроль, рандомізоване клінічне дослідження).
6. Описова епідеміологія: опис окремого випадку та серії випадків.

Рекомендована література:

1. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
2. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. – С.159 с.
3. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
4. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 7. Аналітичні та експериментальні епідеміологічні дослідження (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Аналітична епідеміологія.

2. Поняття експерименту. Експериментальні епідеміологічні дослідження. Встановлення причино-наслідкових зв'язків.
3. Перевірка та оцінка гіпотез про фактори ризику.
4. Когортне аналітичне дослідження.

Рекомендована література:

1. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
2. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. – С.159 с.
3. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
4. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 8. Достовірність і узагальнення під час проведення епідеміологічних досліджень (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Довгострокові епідеміологічні дослідження.
2. Підходи до статистичної обробки даних епідеміологічних досліджень.
3. Поняття достовірності отриманих значень.
4. Тракування достовірно значимих результатів епідеміологічних досліджень.
5. Алгоритм описання результатів епідеміологічного дослідження.

Рекомендована література:

1. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
2. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. – С.159 с.
3. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.

4. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василишин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 9. Аналітичне дослідження «випадок-контроль» та когортне дослідження (1 год).

Практичне заняття (1 год.):

1. Поняття основної і контрольної груп. Визначення поняття «когорта».
2. Принципи відбору дослідником контрольної групи.
3. Оцінка факторів впливу.
4. Визначення популяції, що піддається впливу певного чинника.
5. Оцінка відносного ризику виникнення хвороби при проведенні когортного дослідження.
6. Принципи формування основної та контрольної груп при проведенні дослідження «випадок-контроль».
7. Виявлення факторів ризику досліджуваної хвороби з використанням методу «випадок-контроль».

Рекомендована література:

1. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
2. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. – С.159 с.
3. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Васишин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
4. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василишин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 10. Методи математичного моделювання в епідеміології (1 год)

Практичне заняття (1 год.):

1. Математичні моделі інфекційних захворювань.
2. Моделі управління епідемічним процесом при вакцинації, веденні карантину, ізоляції хворих та хіміопрофілактиці.
3. Розподіл груп для моделювання.

4. Оцінка основного репродуктивного числа. Умови перетворення інфекційного процесу в епідемію.

Рекомендована література:

1. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
2. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. – С.159 с.
3. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
4. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 11. Епідеміологічний експеримент. Скринінгові обстеження населення (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Мета і особливості організації скринінгових обстежень населення.
2. Види скринінгів.
3. Поняття про епідеміологічний експеримент.
4. Основні аспекти залучення населення до участі в скринінгах.

Рекомендована література:

1. Епідеміологія / За ред. проф. І.П. Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 570 с.
2. Виноград Н.О. Спеціальна епідеміологія: навч. посіб. / Н.О. Виноград, З.П. Василюшин, Л.П. Козак. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 344 с.
3. Лінда Дж. Морра І. Шлях до результатів / Лінда Дж. Морра І., Рей К. Ріст – Київ, 2015. – 254.
4. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
5. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. – С.159 с.

6. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василичин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” — "Медицина", 2017. — 200 с.
7. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василичин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. — Вінниця: Нова Книга, 2012 — 578 с.

ТЕМА 12. Вивчення проявів річної та багаторічної динаміки захворюваності. Прогнозування проявів епідемічного процесу (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Річна динаміка захворюваності.
2. Багаторічна динаміка захворюваності.
3. Прогнозування проявів епідемічного процесу.
4. Визначення прогнозу рівня захворюваності на наступний рік за лінією тенденції багаторічної динаміки захворюваності.
5. Визначення рівня інфікованості населення за даними вибіркового лабораторних досліджень та його епідеміологічна оцінка.
6. Заповнення журналу обліку інфекційних захворювань (форма No 060/о).

Рекомендована література:

1. Епідеміологія / За ред. проф. І.П. Колеснікової. — Вінниця: Нова Книга, 2012. — 570 с.
2. Виноград Н.О. Спеціальна епідеміологія: навч. посіб. / Н.О. Виноград, З.П. Василичин, Л.П. Козак. — К.: ВСВ «Медицина», 2014. — 344 с.
3. Лінда Дж. Морра І. Шлях до результатів / Лінда Дж. Морра І., Рей К. Ріст — Київ, 2015. — 254.
4. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
5. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. — М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. — С.159 с.
6. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василичин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” — "Медицина", 2017. — 200 с.
7. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василичин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. — Вінниця: Нова Книга, 2012 — 578 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ. ВАКЦИНАЦІЯ.

ТЕМА 13. Організаційно-методична робота відділу епідеміологічного нагляду (спостереження) та профілактики інфекційних захворювань (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Екстрене повідомлення про вперше виявлене інфекційне або паразитарне захворювання (форма No 058/о).
2. Карта профілактичних щеплень (форма No 063/о) та індивідуальна карта розвитку дитини (форма No 112/о).
3. Календар профілактичних щеплень України. Правові аспекти вакцинопрофілактики.
4. Складання плану проведення профілактичних щеплень.
5. Заповнення обліково-звітної документації щодо проведення щеплень.

Рекомендована література:

1. Епідеміологія / За ред. проф. І.П. Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 570 с.
2. Виноград Н.О. Спеціальна епідеміологія: навч. посіб. / Н.О. Виноград, З.П. Василюшин, Л.П. Козак. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 344 с.
3. Лінда Дж. Морра І. Шлях до результатів / Лінда Дж. Морра І., Рей К. Ріст – Київ, 2015. – 254.
4. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
5. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. – С.159 с.
6. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
7. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 14. Дезінфекція, дезінсекція, дератизація та стерилізація (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Епідеміологічне значення членистоногих як переносників збудників інфекційних хвороб.
2. Види і методи дезінсекції.
3. Визначення дезінфекції, її види і методи.
4. Контроль якості дезінфекції.
5. Дезінфекційні камери принципи їх влаштування та призначення.
6. Стерилізація та її етапи, контроль якості.

Рекомендована література:

1. Епідеміологія / За ред. проф. І.П. Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 570 с.
2. Виноград Н.О. Спеціальна епідеміологія: навч. посіб. / Н.О. Виноград, З.П. Василюшин, Л.П. Козак. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 344 с.
3. Лінда Дж. Морра І. Шлях до результатів / Лінда Дж. Морра І., Рей К. Ріст – Київ, 2015. – 254.
4. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
5. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. – С.159 с.
6. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
7. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 15. Військово-спеціальна епідеміологія (4 год).

ЛЕКЦІЯ 2. Основні поняття та принципи військової епідеміології (2 год).

План лекції:

1. Особливості передачі інфекційних захворювань в умовах війни серед цивільного населення.
2. Особливості передачі інфекційних захворювань в умовах війни серед військовослужбовців.

Контрольні запитання та завдання:

1. Назвіть особливості передачі інфекційних захворювань в умовах війни серед цивільного населення.

2. Охарактеризуйте особливості передачі інфекційних захворювань в умовах війни серед військовослужбовців.

Практичне заняття (2 год.):

1. Шляхи попередження поширення інфекційних захворювань у військово-польових умовах.
2. Протиепідемічні заходи при спалаху інфекційного захворювання у війську.
3. Визначення факторів ризику поширення інфекційних захворювань.
4. Протиепідемічний захист військ, бактеріологічна розвідка за умов реєстрації епідемічних осередків.
5. Критерії оцінки санітарно-епідемічного стану військ і району їх розміщення за умов реєстрації кишкових інфекцій.

Рекомендована література:

1. Епідеміологія / За ред. проф. І.П. Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 570 с.
2. Виноград Н.О. Спеціальна епідеміологія: навч. посіб. / Н.О. Виноград, З.П. Василюшин, Л.П. Козак. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 344 с.
3. Лінда Дж. Морра І. Шлях до результатів / Лінда Дж. Морра І., Рей К. Ріст – Київ, 2015. – 254.
4. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
5. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. – С.159 с.
6. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
7. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 16. Біологічна зброя (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Визначення та задачі бактеріологічної розвідки.
2. Правила відбору матеріалів для індикації біологічної зброї.
3. Специфічна індикація біологічної зброї.

4. Неспецифічна індикація біологічної зброї.

Рекомендована література:

1. Епідеміологія / За ред. проф. І.П. Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 570 с.
2. Виноград Н.О. Спеціальна епідеміологія: навч. посіб. / Н.О. Виноград, З.П. Василюшин, Л.П. Козак. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 344 с.
3. Лінда Дж. Морра І. Шлях до результатів / Лінда Дж. Морра І., Рей К. Ріст – Київ, 2015. – 254.
4. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
5. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. – С.159 с.
6. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
7. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 17. Імунопрофілактика інфекційних хвороб (4 год).

ЛЕКЦІЯ 3. Основи імунопрофілактики інфекційних хвороб (2 год).

План лекції:

1. Види імунітету та їх характеристика.
2. Значення рівня популяційного імунітету населення в розвитку інфекційних захворювань.
3. Календар профілактичних щеплень України, його розділи.
4. Вимоги до імунобіологічних препаратів.
5. Способи введення імунобіологічних препаратів в організм.

Контрольні запитання та завдання:

1. Які існують види імунітету?
2. Яке значення має рівень популяційного імунітету населення в розвитку інфекційних захворювань?
3. Які існують вимоги до імунобіологічних препаратів?

4. Які є способи введення імунобіологічних препаратів в організм?

Практичне заняття (2 год.):

1. Перелік медичних протипоказів до проведення профілактичних щеплень.
2. Післявакцинальні реакції та ускладнення.
3. Препарати для планової імунопрофілактики (форма випуску, спосіб введення, доза, реакція на введення).

Рекомендована література:

1. Епідеміологія / За ред. проф. І.П. Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 570 с.
2. Виноград Н.О. Спеціальна епідеміологія: навч. посіб. / Н.О. Виноград, З.П. Василюшин, Л.П. Козак. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 344 с.
3. Лінда Дж. Морра І. Шлях до результатів / Лінда Дж. Морра І., Рей К. Ріст – Київ, 2015. – 254.
4. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
5. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. – С.159 с.
6. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
7. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 18. Організація профілактичних щеплень (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Кабінет профілактичних щеплень.
2. Оцінка стану пацієнта перед проведенням щеплень.
3. Організація проведення профілактичних щеплень дітям та дорослим.
4. Пункти вакцинації населення від коронавірусної інфекції.
5. Мобільні пункти вакцинації.

6. Санітарно-просвітницька робота з населенням щодо обізнаності про вакцинацію.

Рекомендована література:

1. Закон України "Про захист населення від інфекційних хвороб
2. Дорожня карта з впровадження вакцини від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, і проведення масової вакцинації у відповідь на пандемію COVID-19 в Україні у 2021-2022 роках, затверджена Наказом МОЗ України 24.12.2020 в редакції наказу від 09.02.21 №213
3. Епідеміологія / За ред. проф. І.П. Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 570 с.
4. Виноград Н.О. Спеціальна епідеміологія: навч. посіб. / Н.О. Виноград, З.П. Василюшин, Л.П. Козак. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 344 с.
5. Лінда Дж. Морра І. Шлях до результатів / Лінда Дж. Морра І., Рей К. Ріст – Київ, 2015. – 254.
6. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
7. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. – С.159 с.
8. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов." – "Медицина", 2017. – 200 с.
9. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 19. Нормативна база щодо організації та проведення щеплень (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб»
2. Положення про організацію і проведення профілактичних щеплень, затверджене Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.09.2011 № 595

3. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.09.2011 № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів»
4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 11.08.2014 № 551 "Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні"
5. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29.11.2002 № 434 "Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні"

Рекомендована література:

1. Загальна декларація прав людини, прийнята і проголошена резолюцією 217 А (Ш) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 року
2. Європейська Соціальна Хартія від 03.05.1996 року
3. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 року
4. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб»
5. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»
6. Положення про організацію і проведення профілактичних щеплень, затверджене Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.09.2011 № 595.
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.09.2011 № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів»
8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 11.08.2014 № 551 "Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні"
9. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29.11.2002 № 434 "Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні"

ТЕМА 20. Планова та екстрена вакцинація (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Показання та протипоказання до планової вакцинації.
2. Особливості відтермінування планової вакцинації.
3. Показання до екстреної вакцинації.
4. Екстрена вакцинація військовослужбовців.
5. Дії медичного працівника у випадку відмови від вакцинації.
6. Екстрена вакцинація медичних працівників.

Рекомендована література:

1. Загальна декларація прав людини, прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 року
2. Європейська Соціальна Хартія від 03.05.1996 року
3. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 року
4. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб»
5. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»
6. Положення про організацію і проведення профілактичних щеплень, затверджене Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.09.2011 № 595
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.09.2011 № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів»
8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 11.08.2014 № 551 "Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні"
9. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29.11.2002 № 434 "Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні"

ТЕМА 21. Щеплення за епідемічними показаннями (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Епідемічні показання до проведення щеплень
2. Спостереження за пацієнтом після вакцинації.
3. Маршрут пацієнта для вакцинації за епідемічними показаннями.
4. Побічні реакції вакцин.

Рекомендована література:

1. Загальна декларація прав людини, прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 року
2. Європейська Соціальна Хартія від 03.05.1996 року
3. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 року
4. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб»
5. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»
6. Положення про організацію і проведення профілактичних щеплень, затверджене Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.09.2011 № 595
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.09.2011 № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів»

8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 11.08.2014 № 551 "Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні"
9. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29.11.2002 № 434 "Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні"

ТЕМА 22. Щеплення при особливих ситуаціях, протипокази (1 год).

Практичне заняття (1 год.):

1. Вакцинація під час військового стану.
2. Організація роботи лікувально-профілактичних закладів під час військового стану.
3. Протипокази до проведення екстрених щеплень.
4. Щеплення хворих, що живуть з ВІЛ.

Рекомендована література:

1. Загальна декларація прав людини, прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 року
2. Європейська Соціальна Хартія від 03.05.1996 року
3. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 року
4. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб»
5. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»
6. Положення про організацію і проведення профілактичних щеплень, затверджене Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.09.2011 № 595
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.09.2011 № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів»
8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 11.08.2014 № 551 "Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні"
9. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29.11.2002 № 434 "Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні"

ТЕМА 23. Теоретична та прикладна імунологія (1 год).

Практичне заняття (1 год.):

1. Імунологія як наука про імунітет.
2. Загальні поняття та термінологія в імунології.
3. Структура, синтез, ізотипове різноманіття імуноглобулінів.

4. Функції антитіл в організмі: нейтралізація, преципітація, аглютинація антигенів.
5. Взаємодія антиген-антитіло. Поняття імунного комплексу.
6. Загальна характеристика імунологічних методів досліджень.
7. Імунохімічний аналіз – сфери застосування.
8. Поліклональні та моноклональні антитіла. Діагностичне та терапевтичне використання.

Рекомендована література:

1. Соколенко В.Л., Соколенко С.В. Прикладна імунологія. Навчально-методичний посібник – Черкаси: Вид. від. ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2011. – 60 с.
2. Казмірчук В.Є. Клінічна імунологія та алергологія / В.Є. Казмірчук, Л.В. Ковальчук — Вінниця: Нова книга, 2006. — 526 с.
3. Скок М.В. Основи імунології. Курс лекцій / М.В. Скок. – К. : Фітосоціоцентр, 2002.
4. Імунологія та алергологія. Навчальний посібник для самостійної роботи студентів спеціальності 163 «Біомедична інженерія» [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студ. спеціальності 163 «Біомедична інженерія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського: уклад. О.Я. Беспалова. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 51 с.
5. Chapel H., Haeney M., Misbah S., Snowden N. Clinical Immunology. Oxford:Blackwell Science Ltd.-2009.-352p.

ТЕМА 24. Медична паразитологія та ентомологія (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Загальна характеристика паразитів людини
2. Лямбліози: етіологія, епідеміологія, протиепідемічні заходи.
3. Аскаридоз: етіологія, епідеміологія, протиепідемічні заходи
4. Ехінококоз: етіологія, епідеміологія, протиепідемічні заходи
5. Лабораторна діагностика кишкових гельмінтозів.
6. Найпоширеніші переносники паразитарних захворювань.
7. Протиепідемічні заходи в осередку паразитологічних інфекцій.

Рекомендована література:

1. Лабораторна діагностика паразитарних інвазій. / В.П. Пішак, Р.Є. Булик, О.І. Захарчук. – Чернівці: Медуніверситет, 2007. – 284 с.
2. Корнюшин В.В. Паразитологія. Конспект лекцій. К.: МСУ, 2011. 128с.
3. Медична біологія: Навчальний посібник до практичних занять / Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М. та ін.; За ред. Романенка О. В. – К.: Здоров'я, 2005. – 372 с
4. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Васишин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
5. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Васишин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОТИЕПІДЕМІЧНИХ ЗАХОДІВ В ОСЕРЕДКАХ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

ТЕМА 25. Кишкові інфекції. Організація протиепідемічних заходів (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Особливості організації протиепідемічних заходів в осередку кишкових інфекцій.
2. Специфічні та неспецифічні протиепідемічні заходи.
3. Робота з контактними.
4. Сальмонельози. Організація протиепідемічних заходів.
5. Шигельози. Організація протиепідемічних заходів.
6. Ротавірусна інфекція. Організація протиепідемічних заходів.
7. Пошук джерела інфекційного захворювання.

Рекомендована література:

1. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.
2. Інфекційні хвороби: підручник / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козька. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
3. Інфекційні хвороби: підручник : у 2 т. / за ред. В.П. Малого, М.А. Андрейчина. – Львів: Магнолія, 2018. – Т. 1. – 718 с.; Т. 2. – 726 с.

4. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров’я”, 2008–Т.1.–854 с.; Т.2.–656 с. ;Т.3.–902 с.
5. Атлас інфекційних хвороб / М.А. Андрейчин, В.С. Копча, С.О. Крамарьов та ін.; за ред. М.А. Андрейчина. – 3-тє вид., випр. і допов. – Львів: Магнолія, 2019. – 296 с.
6. Внутрішньолікарняні інфекції та інфекційний контроль: навч. посібник / К.В. Юрко, В.М. Козько, Г.О. Соломенник. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020. – 296 с.
7. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навч.-метод. посіб. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А.П. Волоха та ін.; за ред. Л.І. Чернишової, Ф.І. Лапія, А.П. Волохи. – 3-є вид., переробл. і доповн. – К.: Медицина, 2022. – 336 с.

ТЕМА 26. Інфекції дихальних шляхів (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Найпоширеніші інфекції дихальних шляхів.
2. Механізм передачі та збудники інфекцій дихальних шляхів.
3. Грип та інші ГРВІ. Протиепідемічні заходи.
4. Коронавірусна хвороба COVID-19. Протиепідемічні заходи.
5. Доцільність використання противірусних препаратів для профілактики інфекційних захворювань.
6. Особливості проведення вакцинації від грипу перед початком епідемічного сезону.

Рекомендована література:

1. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.
2. Інфекційні хвороби: підручник / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козька. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
3. Інфекційні хвороби: підручник : у 2 т. / за ред. В.П. Малого, М.А. Андрейчина. – Львів: Магнолія, 2018. – Т. 1. – 718 с.; Т. 2. – 726 с.
4. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров’я”, 2008–Т.1.–854 с.; Т.2.–656 с. ;Т.3.–902 с.
5. Атлас інфекційних хвороб / М.А. Андрейчин, В.С. Копча, С.О. Крамарьов та ін.; за ред. М.А. Андрейчина. – 3-тє вид., випр. і допов. – Львів: Магнолія, 2019. – 296 с.

6. Внутрішньолікарняні інфекції та інфекційний контроль: навч. посібник / К.В. Юрко, В.М. Козько, Г.О. Соломенник. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020. – 296 с.
7. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навч.-метод. посіб. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А.П. Волоха та ін.; за ред. Л.І. Чернишовой, Ф.І. Лапія, А.П. Волохи. – 3-є вид., переробл. і доповн. – К.: Медицина, 2022. – 336 с.

ТЕМА 27. Дитячі повітряно-краплинні інфекції у дорослих (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Протиепідемічні заходи у вогнищі кору.
2. Протиепідемічні заходи у вогнищі краснухи.
3. Протиепідемічні заходи у вогнищі епід.паротиту.
4. Протиепідемічні заходи у вогнищі вітряної віспи.

Рекомендована література:

1. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.
2. Інфекційні хвороби: підручник / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козька. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
3. Інфекційні хвороби: підручник : у 2 т. / за ред. В.П. Малого, М.А. Андрейчина. – Львів: Магнолія, 2018. – Т. 1. – 718 с.; Т. 2. – 726 с.
4. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров’я”, 2008–Т.1.–854 с.; Т.2.–656 с. ;Т.3.–902 с.
5. Атлас інфекційних хвороб / М.А. Андрейчин, В.С. Копча, С.О. Крамарьов та ін.; за ред. М.А. Андрейчина. – 3-тє вид., випр. і допов. – Львів: Магнолія, 2019. – 296 с.
6. Внутрішньолікарняні інфекції та інфекційний контроль: навч. посібник / К.В. Юрко, В.М. Козько, Г.О. Соломенник. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020. – 296 с.
7. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навч.-метод. посіб. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А.П. Волоха та ін.; за ред. Л.І. Чернишовой, Ф.І. Лапія, А.П. Волохи. – 3-є вид., переробл. і доповн. – К.: Медицина, 2022. – 336 с.

ТЕМА 28. Коронавірусна інфекція. Поняття епідемії та пандемії (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Спорадичні випадки інфекційних захворювань.
2. Поняття епідемії та пандемії. Відмінності.
3. Найбільші пандемії в історії людства.
4. Пандемія COVID-19.
5. Протиепідемічні заходи в осередку коронавірусної інфекції.

Рекомендована література:

1. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.
2. Внутрішньолікарняні інфекції та інфекційний контроль: навч. посібник / К.В. Юрко, В.М. Козько, Г.О. Соломенник. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020. – 296 с.
3. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Васишин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.

ТЕМА 29. Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) при наданні допомоги пацієнтам з коронавірусною інфекцією (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Види ЗІЗ.
2. Особливості використання ЗІЗ медичними працівниками в умовах епідемії та пандемії.
3. Алгоритм використання ЗІЗ при роботі в інфекційному відділенні.
4. Алгоритм використання ЗІЗ при заборі біологічних рідин хворих на COVID-19.

Рекомендована література:

1. Методичні рекомендації розрахунку кількості (запасу) засобів індивідуального захисту необхідних для забезпечення медичних працівників в період спалаху інфекційних хвороб із невизначеними шляхами передавання та інфікування. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 17.02.2020 № 366
2. Наказ МОЗ України 03.08.2020 № 1777 «Про затвердження Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами».

3. Постанова КМУ від 21.08.2019 № 771 «Про затвердження Технічного регламенту засобів індивідуального захисту».
4. Наказ МОЗ України 01.02.2019 № 287 «Про затвердження Стандарту інфекційного контролю для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз».
5. Наказ Держгірпромнагляду від 28.12.2007 № 331 «Про затвердження Правил вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання».
6. Rational use of personal protective equipment for coronavirus disease (COVID-19) and considerations during severe shortages. Interim guidance (WHO, 2020) [https://www.who.int/publications/i/item/rational-use-of-personal-protective-equipment-for-coronavirus-disease-\(covid-19\)-and-considerations-during-severe-shortages](https://www.who.int/publications/i/item/rational-use-of-personal-protective-equipment-for-coronavirus-disease-(covid-19)-and-considerations-during-severe-shortages)

ТЕМА 30. Вірусні гепатити з фекально-оральним механізмом передачі (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Особливості збору епідеміологічного анамнезу при підозрі на вірусні гепатити з фекально-оральним механізмом передачі.
2. Епідемічний нагляд у вогнищі захворювання.
3. Вірусний гепатит А. Етіологія, епідеміологія, клініка, протиепідемічні заходи.
4. Вірусний гепатит Е. Етіологія, епідеміологія, клініка, протиепідемічні заходи.
5. Термінова профілактика контактних осіб.

Рекомендована література:

1. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.
2. Інфекційні хвороби: підручник / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козька. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
3. Інфекційні хвороби: підручник : у 2 т. / за ред. В.П. Малого, М.А. Андрейчина. – Львів: Магнолія, 2018. – Т. 1. – 718 с.; Т. 2. – 726 с.
4. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров'я”, 2008–Т.1.–854 с.; Т.2.–656 с.; Т.3.–902 с.

5. Атлас інфекційних хвороб / М.А. Андрейчин, В.С. Копча, С.О. Крамарьов та ін.; за ред. М.А. Андрейчина. – 3-тє вид., випр. і допов. – Львів: Магнолія, 2019. – 296 с.
6. Внутрішньолікарняні інфекції та інфекційний контроль: навч. посібник / К.В. Юрко, В.М. Козько, Г.О. Соломенник. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020. – 296 с.
7. Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навч.-метод. посіб. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А.П. Волоха та ін.; за ред. Л.І. Чернишової, Ф.І. Лапія, А.П. Волохи. – 3-є вид., переробл. і доповн. – К.: Медицина, 2022. – 336 с.

ТЕМА 31. ВІЛ-інфекція. Синдром набутого імунодефіциту людини (СНІД) (4 год).

ЛЕКЦІЯ 4. ВІЛ-інфекція. Синдром набутого імунодефіциту людини (СНІД) (2 год).

План лекції:

1. Захворюваність на ВІЛ/СНІД в Україні та світі.
2. Методи лабораторної діагностики ВІЛ.
3. Особливості проведення передекспозиційної (доконтактної) профілактики ВІЛ.
4. Особливості проведення постконтактної профілактики ВІЛ.

Контрольні запитання та завдання:

1. Яким чином проводять передекспозиційну (доконтактну) профілактику ВІЛ?
2. Які особливості проведення постконтактної профілактики ВІЛ?
3. Як існують методи лабораторної діагностики ВІЛ?

Практичне заняття (2 год.):

1. Захворюваність на ВІЛ/СНІД в Україні та світі.
2. Організація роботи кабінету довіри.
3. Інформована згода перед проведенням тестування на ВІЛ.
4. Алгоритм дій медичного працівника при уколах контамінованою голкою, потраплянні біологічних рідин хворого на шкіру та слизові оболонки.

Рекомендована література:

1. Наказ МОЗ України «Про затвердження нормативно-правових актів щодо захисту від зараження ВІЛ-інфекцією при виконанні професійних обов'язків від 20.11.2013 №955 (зі змінами, внесеними згідно Наказу МОЗ №1777 від 03.08.2020).
2. Стандарти медичної допомоги «ВІЛ-інфекція», 2022 затверджені Наказом МОЗ України від 26.04.2022 №692.
3. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.
4. Інфекційні хвороби: підручник / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козька. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
5. Інфекційні хвороби: підручник : у 2 т. / за ред. В.П. Малого, М.А. Андрейчина. – Львів: Магнолія, 2018. – Т. 1. – 718 с.; Т. 2. – 726 с.
6. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров'я”, 2008–Т.1.–854 с.; Т.2.–656 с. ;Т.3.–902 с.
7. Атлас інфекційних хвороб / М.А. Андрейчин, В.С. Копча, С.О. Крамарьов та ін.; за ред. М.А. Андрейчина. – 3-тє вид., випр. і допов. – Львів: Магнолія, 2019. – 296 с.

ТЕМА 32. Інфекційні захворювання з трансмісивним шляхом передачі (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Характеристика найпоширеніших захворювань, що передаються трансмісивним шляхом.
2. Епідеміологія хвороби Лайма в Україні.
3. Превентивна профілактика хвороби Лайма.
4. Неспецифічна профілактика трансмісивних захворювань.

Рекомендована література:

1. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.
2. Інфекційні хвороби: підручник / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козька. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
3. Інфекційні хвороби: підручник : у 2 т. / за ред. В.П. Малого, М.А. Андрейчина. – Львів: Магнолія, 2018. – Т. 1. – 718 с.; Т. 2. – 726 с.
4. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров'я”, 2008–Т.1.–854 с.; Т.2.–656 с. ;Т.3.–902 с.

5. Атлас інфекційних хвороб / М.А. Андрейчин, В.С. Копча, С.О. Крамарьов та ін.; за ред. М.А. Андрейчина. – 3-тє вид., випр. і допов. – Львів: Магнолія, 2019. – 296 с.

ТЕМА 33. Паразитози (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Особливості перебігу гельмінтозів у людей різного віку.
2. Особливості перебігу протозойних інфекцій.
3. Збір епідеміологічного анамнезу при підозрі на паразитоз.
4. Протиепідемічні заходи, спрямовані на попередження паразитозів.

Рекомендована література:

1. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.
2. Інфекційні хвороби: підручник / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козька. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
3. Інфекційні хвороби: підручник : у 2 т. / за ред. В.П. Малого, М.А. Андрейчина. – Львів: Магнолія, 2018. – Т. 1. – 718 с.; Т. 2. – 726 с.
4. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров’я”, 2008–Т.1.–854 с.; Т.2.–656 с. ;Т.3.–902 с.
5. Лабораторна діагностика паразитарних інвазій. / В.П. Пішак, Р.Є. Булик, О.І. Захарчук.– Чернівці: Медуніверситет, 2007. – 284 с.
6. Корнюшин В.В. Паразитологія. Конспект лекцій. К.: МСУ, 2011. 128с.
7. Медична біологія: Навчальний посібник до практичних занять / Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М. та ін.; За ред. Романенка О. В. – К.: Здоров’я, 2005. – 372 с
8. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Васишин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
9. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Васишин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 34. Тропічні захворювання (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Поняття про ендемічні зони тропічних захворювань.

2. Особливості роботи епідеміологічної служби при підозрі на тропічні захворювання.
3. Особливості збору даних епідеміологічного анамнезу при підозрі на малярію.
4. Жовта лихоманка: етіологія, епідеміологія, протиепідемічні заходи.

Рекомендована література:

1. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.
2. Інфекційні хвороби: підручник / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козька. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
3. Інфекційні хвороби: підручник : у 2 т. / за ред. В.П. Малого, М.А. Андрейчина. – Львів: Магнолія, 2018. – Т. 1. – 718 с.; Т. 2. – 726 с.
4. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров’я”, 2008–Т.1.–854 с.; Т.2.–656 с. ;Т.3.–902 с.
5. Лабораторна діагностика паразитарних інвазій. / В.П. Пішак, Р.Є. Булик, О.І. Захарчук.– Чернівці: Медуніверситет, 2007. – 284 с.
6. Корнюшин В.В. Паразитологія. Конспект лекцій. К.: МСУ, 2011. 128с.
7. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
8. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 35. Особливо небезпечні інфекції. Санітарний захист кордонів (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Робота з особливо небезпечними інфекціями: алгоритм дій.
2. Поняття про санітарний захист кордонів.
3. Протиепідемічні заходи в осередку особливо небезпечних інфекцій.
4. Особливості використання ЗІЗ при роботі з особливо небезпечними інфекціями.
5. Забезпечення санітарного захисту кордонів.

Рекомендована література:

1. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.
2. Інфекційні хвороби: підручник / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козька. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
3. Інфекційні хвороби: підручник : у 2 т. / за ред. В.П. Малого, М.А. Андрейчина. – Львів: Магнолія, 2018. – Т. 1. – 718 с.; Т. 2. – 726 с.
4. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров’я”, 2008–Т.1.–854 с.; Т.2.–656 с. ;Т.3.–902 с.
5. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Васишин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
6. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василишин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ТЕМА 36. Протиепідемічні заходи в умовах надзвичайних ситуацій (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Протиепідемічні заходи при спалахах інфекційних захворювань у війську.
2. Заходи контролю розвитку епідемічного процесу.
3. Показання до введення карантину на певній території.
4. Показання до обсервації.
5. Види епідеміологічного стану території та населення.
6. Моніторинг та санітарно-епідеміологічна розвідка.

Рекомендована література:

1. Особливості проведення протиепідемічних заходів у випадках виникнення надзвичайних ситуацій в мирний час за умов занесення карантинних інфекцій. Протиепідемічний захист військ, бактеріологічна розвідка : навч. посіб. для студентів V курсу мед. ф-ту / О. В. Рябокони, Т. Є. Оніщенко, Б.Г. Тютюнщиков. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2016. – 107 с.
2. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Васишин, Л. П. Козак. — 3-є вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200 с.
3. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василишин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

КЛІНІЧНА ЕПІДЕМІОЛОГІЯ. ЕПІДЕМІОЛОГІЯ НЕІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ.

ТЕМА 37. Клінічна епідеміологія як наука. Основні принципи і методологія, як основа доказової медицини (4 год).

ЛЕКЦІЯ 5. Клінічна епідеміологія: історія розвитку, основні принципи і методи дослідження, взаємозв'язок з біостатистикою (2 год).

План лекції:

1. Клінічна епідеміологія: історія розвитку, основні принципи і методи дослідження, взаємозв'язок з біостатистикою.
2. Дизайни епідеміологічних досліджень. Клінічні випробування, їх особливості
3. Види помилок в епідеміологічних дослідженнях. Джерела систематичних помилок та методи їх корекції
4. Клінічні випробування, їх особливості, фази проведення
5. «Золотий стандарт» клінічних випробувань
6. Пошук доказів (відповідей на сформульоване запитання), алгоритм, основні джерела даних, рівні доказовості

Контрольні запитання та завдання:

1. Поняття клінічної епідеміології, її основні принципи і методи дослідження.
2. Які бувають дизайни епідеміологічних досліджень? Що таке клінічні випробування?
3. Що таке «Золотий стандарт» клінічних випробувань?

Практичне заняття (2 год.):

1. Перший крок доказової медицини. Види і анатомія утворення клінічних питань з використанням принципу PICO.
2. Другий крок доказової медицини. Джерела доказової медицини.
3. Структура і зміст наукової публікації.
4. Пошук інформації в електронних базах даних. Бібліотека Кокрайн і Кокрайнівське співробітництво.
5. Третій крок доказової медицини. Критична оцінка доказів у наукових публікаціях.
6. Четвертий крок доказової медицини. Застосування отриманих даних у практиці. Клінічні настанови та їх оцінка.
7. П'ятий крок доказової медицини. Медичний аудит: визначення, мета, принципи і призначення. Аналіз помилок.

Рекомендована література:

1. Чернобровий В.М. Здоров'я, передхвороба, хвороба : медико-соціальні аспекти та оцінка. Фактори ризику. Превентивна медицина : посібник для студентів-випускників, лікарів-інтернів, лікарів загальної практики – сімейної медицини / В.М. Чернобровий, С. – 123.
2. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23.09.2009 №690 (у редакції наказу МОЗ України 12.07.2012 №523) «Порядок проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань».
3. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI;
4. Порядок проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань і Типове положення про комісії з питань етики, затверджені наказом МОЗ України № 690 від 23.09.2009 зі змінами;
5. Simonov D. The pros and cons of conducting clinical trials in Ukraine. Bioukraine: website. [URL:https://bioukraine.org/news/clinical-trials-in-ukraine-an-opportunity-waiting-to-be-discovered/](https://bioukraine.org/news/clinical-trials-in-ukraine-an-opportunity-waiting-to-be-discovered/).
6. Rahman S. et al. Physician participation in clinical research and trials: issues and approaches. D'Souza Adv Med Educ Pract. 2011; 2: 85–93. Published online 2011 Mar 7. [URL:https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3661249/](https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3661249/)
7. Коляда, Т. (2019). ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КЛІНІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УКРАЇНІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ. *Молодий вчений*, 5 (69), 472-476. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-5-69-102>
8. Менеджмент клінічних досліджень (управлінський аспект підготовки здобувачів вищої освіти) : монографія / Сумець О. М., Козирєва О. В., Добрава В. Є. та ін. ; за заг. ред. проф. О. М. Сумця. – Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2020. – 148 с.
9. Зоїдзе Д. Р. Особливості ризиків сучасних клінічних досліджень та підходи до управління ними / Д. Р. Зоїдзе // Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики : матеріали доповідей VII Міжнародної наук.-практ. Internet-конференції, м. Харків, 21 березня 2019 р. – Х., 2019. – С. 135–138.

ТЕМА 38. Методи клінічного спостереження і аналізу даних для прийняття рішень. Роль клінічної епідеміології в розвитку доказової медицини (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Особливості проведення епідеміологічного дослідження.
2. Суцільні дослідження.

3. Вибіркові дослідження.
4. Репрезентативність вибірки.
5. Принцип рандомізації.
6. Механічний відбір. Типологічна (типова) вибірка. Серійний (гніздовий) відбір. Метод спрямованого відбору.
7. Описове дослідження. Аналітичне дослідження. Випадок-контроль.
8. Наглядове дослідження. Експериментальне дослідження.
9. Наукове (спеціальне) дослідження.
10. Рутинне дослідження.
11. Ретроспективне дослідження. Проспективне дослідження.
12. Одночасні (поперечні) дослідження. Динамічне (подовжнє) дослідження.
13. Польове дослідження.

Рекомендована література:

1. Чернобровий В.М. Здоров'я, передхвороба, хвороба : медико-соціальні аспекти та оцінка. Фактори ризику. Превентивна медицина : посібник для студентів-випускників, лікарів-інтернів, лікарів загальної практики – сімейної медицини / В.М. Чернобровий, С. – 123.
2. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23.09.2009 №690 (у редакції наказу МОЗ України 12.07.2012 №523) «Порядок проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань».
3. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI;
4. Порядок проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань і Типове положення про комісії з питань етики, затверджені наказом МОЗ України № 690 від 23.09.2009 зі змінами;
5. Simonov D. The pros and cons of conducting clinical trials in Ukraine. Bioukraine: website. [URL:https://bioukraine.org/news/clinical-trials-in-ukraine-an-opportunity-waiting-to-be-discovered/](https://bioukraine.org/news/clinical-trials-in-ukraine-an-opportunity-waiting-to-be-discovered/).
6. Rahman S. et al. Physician participation in clinical research and trials: issues and approaches. D'Souza Adv Med Educ Pract. 2011; 2: 85–93. Published online 2011 Mar 7. [URL:https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3661249/](https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3661249/)
7. Менеджмент клінічних досліджень (управлінський аспект підготовки здобувачів вищої освіти) : монографія / Сумець О. М., Козирева О. В., Добрава В. Є. та ін. ; за заг. ред. проф. О. М. Сумця. – Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2020. – 148 с.

8. Зоїдзе Д. Р. Особливості ризиків сучасних клінічних досліджень та підходи до управління ними / Д. Р. Зоїдзе // Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики : матеріали доповідей VII Міжнародної наук.-практ. Internet-конференції, м. Харків, 21 березня 2019 р. – Х., 2019. – С. 135–138.

ТЕМА 39. Застосування клінічної епідеміології під час проведення клінічних досліджень як основа розвитку доказової медицини (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Використання знань з доказової медицини в діяльності фахівця громадського здоров'я.
2. Порядок представлення наукових робіт.
3. Рандомізовані контрольовані дослідження.
4. Когортні дослідження.
5. Дослідження “випадок-контроль”.
6. Опис випадків. Поперечні дослідження.
7. Опис випадків. Етичні зауваження.

Рекомендована література:

1. Чернобровий В.М. Здоров'я, передхвороба, хвороба : медико-соціальні аспекти та оцінка. Фактори ризику. Превентивна медицина : посібник для студентів-випускників, лікарів-інтернів, лікарів загальної практики – сімейної медицини / В.М. Чернобровий, С. – 123.
2. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23.09.2009 №690 (у редакції наказу МОЗ України 12.07.2012 №523) «Порядок проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань».
3. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI;
4. Порядок проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань і Типове положення про комісії з питань етики, затверджені наказом МОЗ України № 690 від 23.09.2009 зі змінами;
5. Simonov D. The pros and cons of conducting clinical trials in Ukraine. Bioukraine: website. URL:<https://bioukraine.org/news/clinical-trials-in-ukraine-an-opportunity-waiting-to-be-discovered/>.
6. Rahman S. et al. Physician participation in clinical research and trials: issues and

approaches. D'Souza Adv Med Educ Pract. 2011; 2: 85-93. Published online 2011 Mar 7. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3661249/>

7. Менеджмент клінічних досліджень (управлінський аспект підготовки здобувачів вищої освіти) : монографія / Сумець О. М., Козирева О. В., Дюрова В. Є. та ін. ; за заг. ред. проф. О. М. Сумця. – Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2020. – 148 с.

8. Зойзе Д. Р. Особливості ризиків сучасних клінічних досліджень та підходи до управління ними / Д. Р. Зойзе // Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики : матеріали доповідей VII Міжнародної наук.-практ. Інтернет-конференції, м. Харків, 21 березня 2019 р. – Х., 2019. – С. 135-138.

Тема 40. Епідеміологічний метод дослідження при вивченні неінфекційних захворювань (1 год).

Практичне заняття (1 год.):

1. Підбір епідеміологічних методів дослідження при вивченні неінфекційних захворювань.

2. Впровадження епідеміологічних методів у власні наукові дослідження.

3. Описово-оцінні прийоми.

4. Аналітичні прийоми.

5. Експериментальні прийоми.

6. Прийоми прогнозування захворюваності.

7. Визначення багаторічної тенденції.

Рекомендована література:

1. Епідеміологія (навчальний посібник для підготовки до практичних занять). Б.М. Дікий, Т.О. Нікіфорова – Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського державного медичного університету, 2006. – 196 с.

2. Чернобровий В.М. Здоров'я, передхвороба, хвороба : медико-соціальні аспекти та оцінка. Фактори ризику. Превентивна медицина : посібник для студентів-випускників, лікарів-інтернів, лікарів загальної практики – сімейної медицини / В.М. Чернобровий, С. Зойзе Д. Р. Особливості ризиків сучасних клінічних досліджень та підходи до управління ними / Д. Р. Зойзе // Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики : матеріали доповідей VII Міжнародної наук.-практ. Інтернет-конференції, м. Харків, 21 березня 2019

ТЕМА 41. Епідеміологія серцево-судинних захворювань (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Поширеність серцево-судинних захворювань в Україні та світі.
2. Аналіз причин виникнення серцево-судинних захворювань.
3. Спеціальні епідеміологічні підходи до вивчення серцево-судинних захворювань.
4. Багаторічна динаміка поширеності серцево-судинних захворювань в Україні.

Рекомендована література:

1. Громадське здоров'я: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / [В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева та ін.]; за ред. В. Ф. Москаленка. – 3-те вид. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 560 с.
2. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань : Навчальний посібник / [В. М. Лехан, Ю. В. Вороненко, О. П. Максименко та ін.]. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2004. – 184 с.
3. Біостатистика: підручник / [В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, М. В. Голубчиков та ін.]; за ред. В. Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2009. – 184 с.
4. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / [Ю. В. Вороненко, О. П. Гульчій, С. М. Зоріна та ін.]; за ред. Ю. В. Вороненка. – К.: Здоров'я, 2002. – 357 с.
5. Передерій В. Г. Основи внутрішньої медицини. : Підручник для ВМНЗ ІV р.а. / В. Г. Передерій, С. М. Ткач. – Вінниця : Нова книга, 2009. – Т. 2. – 698 с.
6. Боротьба с основними захворюваннями в Європі – актуальні проблеми і шляхи їх вирішення / Факти и цифри ЄРБ ВООЗ/03/06. – Копенгаген, 2012. – 7 с.
7. Концептуальні підходи до формування сучасної профілактичної стратегії в охороні здоров'я: від профілактики медичної до профілактики соціальної: Монографія / В.Ф. Москаленко. – К.: Авідена, 2009. – 240 ст.
8. Коваленко В.М., Корнацький В.М. (ред.) (2015) Стрес і хвороби системи кровообігу. ННЦ «Інститут кардіології імені М.Д. Стражеска» НАМН України, Київ, 352 с.
9. Яременко О.О. Формування здорового способу життя: стратегія українського суспільства / О.О.Яременко, О.В.Вакуленко. – К: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український інститут соціальних досліджень, 2004. – Кн.1. – 164 с.

ТЕМА 42. Епідеміологія цукрового діабету та інших ендокринних захворювань (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Поширеність цукрового діабету та інших ендокринних захворювань в Україні та світі.
2. Аналіз причин виникнення цукрового діабету.
3. Спеціальні епідеміологічні підходи до вивчення ендокринних захворювань.
4. Багаторічна динаміка поширеності цукрового діабету та ендокринних захворювань в Україні.
5. Вплив Чорнобильської катастрофи на поширеність ендокринних захворювань серед населення України.

Рекомендована література:

1. Громадське здоров'я: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / [В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева та ін.] ; за ред. В. Ф. Москаленка. – 3-тє вид. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 560 с.
2. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань : Навчальний посібник / [В. М. Лехан, Ю. В. Вороненко, О. П. Максименко та ін.]. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2004.– 184 с.
3. Біостатистика: підручник / [В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, М. В. Голубчиков та ін.] ; за ред. В. Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2009. – 184 с.
4. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / [Ю. В. Вороненко, О. П. Гульчій, С. М. Зоріна та ін.] ; за ред. Ю. В. Вороненка. – К.: Здоров'я, 2002. – 357 с.
5. Передерій В. Г. Основи внутрішньої медицини. : Підручник для ВМНЗ ІV р.а. / В. Г. Передерій, С. М. Ткач. – Вінниця : Нова книга, 2009. – Т. 2. – 698 с.
6. Боротьба с основними захворюваннями в Європі – актуальні проблеми і шляхи їх вирішення / Факти и цифри ЄРБ ВООЗ/03/06. – Копенгаген, 2012. – 7 с.
7. Концептуальні підходи до формування сучасної профілактичної стратегії в охороні здоров'я: від профілактики медичної до профілактики соціальної: Монографія / В.Ф. Москаленко. – К.: Авіцена, 2009. – 240 ст.
8. Коваленко В.М., Корнацький В.М. (ред.) (2015) Стрес і хвороби системи кровообігу. ННЦ «Інститут кардіології імені М.Д. Стражеска» НАМН України, Київ, 352 с.
9. Яременко О.О. Формування здорового способу життя: стратегія українського суспільства / О.О.Яременко, О.В.Вакуленко. – К: Державний

інститут проблем сім'ї та молоді, Український інститут соціальних досліджень, 2004. – Кн.1. – 164 с.

ТЕМА 43. Епідеміологія шлунково-кишкових захворювань (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Поширеність шлунково-кишкових захворювань в Україні та світі.
2. Аналіз причин виникнення шлунково-кишкових захворювань.
3. Спеціальні епідеміологічні підходи до вивчення шлунково-кишкових захворювань.
4. Багаторічна динаміка поширеності шлунково-кишкових захворювань в Україні.

Рекомендована література:

1. Громадське здоров'я: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / [В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузєва та ін.] ; за ред. В. Ф. Москаленка. – 3- те вид. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 560 с.
2. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань : Навчальний посібник / [В. М. Лехан, Ю. В. Вороненко, О. П. Максименко та ін.]. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2004.– 184 с.
3. Біостатистика: підручник / [В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, М. В. Голубчиков та ін.] ; за ред. В. Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2009. – 184 с.
4. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / [Ю. В. Вороненко, О. П. Гульчій, С. М. Зоріна та ін.] ; за ред. Ю. В. Вороненка. – К.: Здоров'я, 2002. – 357 с.
5. Передерій В. Г. Основи внутрішньої медицини. : Підручник для ВМНЗ ІV р.а. / В. Г. Передерій, С. М. Ткач. – Вінниця : Нова книга, 2009. – Т. 2. – 698 с.
6. Боротьба с основними захворюваннями в Європі – актуальні проблеми і шляхи їх вирішення / Факти и цифри ЄРБ ВООЗ/03/06. – Копенгаген, 2012. – 7 с.
7. Концептуальні підходи до формування сучасної профілактичної стратегії в охороні здоров'я: від профілактики медичної до профілактики соціальної: Монографія / В.Ф. Москаленко. – К.: Авіцена, 2009. – 240 ст.
8. Коваленко В.М., Корнацький В.М. (ред.) (2015) Стрес і хвороби системи кровообігу. ННЦ «Інститут кардіології імені М.Д. Стражеска» НАМН України, Київ, 352 с.
9. Яременко О.О. Формування здорового способу життя: стратегія українського суспільства / О.О.Яременко, О.В.Вакуленко. – К: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український інститут соціальних досліджень, 2004. – Кн.1. – 164 с.

ТЕМА 45. Епідеміологія ревматологічних захворювань (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Поширеність ревматологічних захворювань в Україні та світі.
2. Аналіз причин виникнення ревматологічних захворювань.
3. Спеціальні епідеміологічні підходи до вивчення ревматологічних захворювань.
4. Багаторічна динаміка поширеності ревматологічних захворювань в Україні.

Рекомендована література:

1. Громадське здоров'я: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / [В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева та ін.] ; за ред. В. Ф. Москаленка. – 3- те вид. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 560 с.
2. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань : Навчальний посібник / [В. М. Лехан, Ю. В. Вороненко, О. П. Максименко та ін.]. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2004.– 184 с.
3. Біостатистика: підручник / [В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, М. В. Голубчиков та ін.] ; за ред. В. Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2009. – 184 с.
4. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / [Ю. В. Вороненко, О. П. Гульчій, С. М. Зоріна та ін.] ; за ред. Ю. В. Вороненка. – К.: Здоров'я, 2002. – 357 с.
5. Передерій В. Г. Основи внутрішньої медицини. : Підручник для ВМНЗ ІV р.а. / В. Г. Передерій, С. М. Ткач. – Вінниця : Нова книга, 2009. – Т. 2. – 698 с.
6. Боротьба с основними захворюваннями в Європі – актуальні проблеми і шляхи їх вирішення / Факти и цифри ЄРБ ВООЗ/03/06. – Копенгаген, 2012. – 7 с.
7. Концептуальні підходи до формування сучасної профілактичної стратегії в охороні здоров'я: від профілактики медичної до профілактики соціальної: Монографія / В.Ф. Москаленко. – К.: Авіцена, 2009. – 240 ст.
8. Коваленко В.М., Корнацький В.М. (ред.) (2015) Стрес і хвороби системи кровообігу. ННЦ «Інститут кардіології імені М.Д. Стражеска» НАМН України, Київ, 352 с.
9. Яременко О.О. Формування здорового способу життя: стратегія українського суспільства / О.О.Яременко, О.В.Вакуленко. – К: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український інститут соціальних досліджень, 2004. – Кн.1. – 164 с.

ТЕМА 46. Епідеміологія захворювань нирок (1 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Поширеність захворювань нирок в Україні та світі.
2. Аналіз причин виникнення захворювань нирок.
3. Спеціальні епідеміологічні підходи до вивчення захворювань нирок.
4. Багаторічна динаміка поширеності захворювань нирок в Україні.

Рекомендована література:

1. Громадське здоров'я: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / [В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева та ін.] ; за ред. В. Ф. Москаленка. – 3-тє вид. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 560 с.
2. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань : Навчальний посібник / [В. М. Лехан, Ю. В. Вороненко, О. П. Максименко та ін.]. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2004. – 184 с.
3. Біостатистика: підручник / [В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, М. В. Голубчиков та ін.] ; за ред. В. Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2009. – 184 с.
4. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / [Ю. В. Вороненко, О. П. Гульчій, С. М. Зоріна та ін.] ; за ред. Ю. В. Вороненка. – К.: Здоров'я, 2002. – 357 с.
5. Грузева Т.С. (2013) Борьба с хроническими неинфекционными заболеваниями: европейский и украинский контекст. Здоровье — основа человеческого потенциала: проблемы и пути их решения, 1(8): 291–294.
6. Передерій В. Г. Основи внутрішньої медицини. : Підручник для ВМНЗ ІV р.а. / В. Г. Передерій, С. М. Ткач. – Вінниця : Нова книга, 2009. – Т. 2. – 698 с.
7. Боротьба с основними захворюваннями в Європі – актуальні проблеми і шляхи їх вирішення / Факти и цифри ЄРБ ВООЗ/03/06. – Копенгаген, 2012. – 7 с.
8. Концептуальні підходи до формування сучасної профілактичної стратегії в охороні здоров'я: від профілактики медичної до профілактики соціальної: Монографія / В.Ф. Москаленко. – К.: Авіцена, 2009. – 240 ст.
9. Коваленко В.М., Корнацький В.М. (ред.) (2015) Стрес і хвороби системи кровообігу. ННЦ «Інститут кардіології імені М.Д. Стражеска» НАМН України, Київ, 352 с.
10. Яременко О.О. Формування здорового способу життя: стратегія українського суспільства / О.О.Яременко, О.В.Вакуленко. – К: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український інститут соціальних

досліджень, 2004. – Кн.1. – 164 с.

ТЕМА 47. Епідеміологія у військовий час (2 год).

Практичне заняття (2 год.):

1. Оцінка санітарно-епідеміологічного стану військ і району їх розташування.
2. Особливості перебігу штучно викликаного епідемічного процесу в результаті застосування противником біологічної зброї
3. Захист військ від біологічної зброї.
4. Сповіднення населення про виявлення збудників інфекційних захворювань в умовах війни.

Рекомендована література:

1. Військова гігієна та військова епідеміологія: Навч. посіб. - М.І.Хижняк, О.Д. Крушельницький, Л.І.Бідненко - К.: УВМА, 2008.-740с.
2. Військова епідеміологія з медичною паразитологією: Навч. посіб. для слухачів УВМА IV рівня акредитації / За ред. професора М.І. Хижняка / О.Д. Крушельницький, М.І.Хижняк, - К.: УВМА, 2009.-564с.
3. Військова епідеміологія (загальні питання): Підручник для слухачів УВМА IV рівня акредитації / За ред. професора М.І. Хижняка / В.Л. Савицький, О.Д. Крушельницький, М.І.Хижняк,-К.:УВМА,2010.-524с.
4. Військова епідеміологія (окремі питання): Підручник для слухачів УВМА IV рівня акредитації / За ред. професора М.І. Хижняка / В.Л. Савицький, О.Д. Крушельницький, М.І.Хижняк, - К.:УВМА, 2010.- 404с.
5. Актуальні питання епідеміології та профілактики деяких інфекцій в збройних силах, серед населення України та у світі: Монографія / За ред. професора Ю.В. Рум'янцева / Ю.В. Рум'янцев, В.Л.Савицький, О.Д.Крушельницький, Б.І. Веровчук. – К.: УВМА, 2011. - 327 с.
6. Мікробіологія бактеріальних інфекцій в Збройних Силах України: Навчальний посібник, А. А. Кожокару, Л.І. Філіпенко, В.Л. Савицький, О.М. Іванько, Г.В. Лугова К.: УВМА, 2010. – 164 с.
7. Заходи проти епідемічного захисту в збройних силах та їх дослідження у військовій епідеміології: Навчальний посібник / Ю.В. Рум'янцев, В.Л. Савицький, О.Д. Крушельницький, А. А. Кожокару. – К.: “МП Леся”, 2011. - 212 с.

8. Аналітичні дослідження в військовій епідеміології: Навчальний посібник / Ю.В. Рум'янцев, В.Л. Савицький, О.Д. Крушельницький, А. А. Кожокару. – К.: “МП Леся”, 2012. - 152 с.
9. Еволюційні аспекти епідемічного процесу в Збройних Силах України: Монографія / За ред. професора Ю.В. Рум'янцева / Ю.В. Рум'янцев, В.Л.Савицький, О.Д.Крушельницький, Б.І. Веровчук. – К.: УВМА, 2012. - 312 с.
10. Військова епідеміологія з епідеміологією надзвичайних ситуацій: підручник / М.А.Андрейчин, О.Д.Крушельницький, В.С.Копча, І.В.Огороднійчук; за ред.М.А.Андрейчина. – Тернопіль: ТДМУ, 2015. – 320 с.
11. Організація медичного забезпечення військ: Підруч. Для студ вищ.мед.закл. освіти України III-IV рівнів акредитації/ За редакцією проф. Бадюка М.І.- К.: « МП Леся», 2014. – 492 с.
12. Бадюк М.І., Нарожнов В.В., Іванов С.В., Котуза А.С. Організація і особливості проведення медичної розвідки на засадах ризик-орієнтовного підходу // Метод.реком. - К.: Вид. МО України, 2005. - 79с.

ТЕМА 48. Іспит (2 год).

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Епідеміологія інфекційних захворювань.
2. Епідемічний процес. Протиепідемічні заходи в осередках інфекційних хвороб.
3. Епідеміологічний метод дослідження.
4. Епідеміологічна діагностика. Оперативний епідеміологічний аналіз.
5. Ретроспективний епідеміологічний аналіз.
6. Дизайни епідеміологічних досліджень.
7. Аналітичні та експериментальні епідеміологічні дослідження.
8. Достовірність і узагальнення під час проведення епідеміологічних досліджень.
9. Аналітичне дослідження «випадок-контроль» та когортне дослідження.
10. Методи математичного моделювання в епідеміології.
11. Епідеміологічний експеримент. Скринінгові обстеження населення.
12. Вивчення проявів річної та багаторічної динаміки захворюваності. Прогнозування проявів епідемічного процесу.

13. Організаційно-методична робота відділу епідеміологічного нагляду (спостереження) та профілактики інфекційних захворювань.
14. Дезінфекція, дезінсекція, дератизація та стерилізація.
15. Військово-спеціальна епідеміологія.
16. Біологічна зброя.
17. Імунопрофілактика інфекційних хвороб.
18. Організація профілактичних щеплень.
19. Нормативна база щодо організації та проведення щеплень.
20. Планова та екстрена вакцинація.
21. Щеплення за епідемічними показаннями.
22. Щеплення при особливих ситуаціях, протипокази.
23. Теоретична та прикладна імунологія.
24. Медична паразитологія та ентомологія.
25. Кишкові інфекції. Організація протиепідемічних заходів.
26. Інфекції дихальних шляхів.
27. Дитячі повітряно-краплинні інфекції у дорослих.
28. Коронавірусна інфекція. Поняття епідемії та пандемії.
29. Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) при наданні допомоги пацієнтам з коронавірусною інфекцією.
30. Вірусні гепатити з фекально-оральним механізмом передачі.
31. ВІЛ-інфекція. Синдром набутого імунодефіциту людини (СНІД).
32. Інфекційні захворювання з трансмісивним шляхом передачі.
33. Паразитози.
34. Тропічні захворювання
35. Особливо небезпечні інфекції. Санітарний захист кордонів
36. Протиепідемічні заходи в умовах надзвичайних ситуацій.
37. Клінічна епідеміологія як наука. Основні принципи і методологія, як основа доказової медицини.
38. Методи клінічного спостереження і аналізу даних для прийняття рішень.
39. Роль клінічної епідеміології в розвитку доказової медицини.
40. Застосування клінічної епідеміології під час проведення клінічних досліджень як основа розвитку доказової медицини.
41. Епідеміологічний метод дослідження при вивченні неінфекційних захворювань.
42. Епідеміологія серцево-судинних захворювань.
43. Епідеміологія цукрового діабету та інших ендокринних захворювань.
44. Епідеміологія шлунково-кишкових захворювань.
45. Епідеміологія захворювань дихальних шляхів.
46. Епідеміологія ревматологічних захворювань.

47. Епідеміологія захворювань нирок.

48. Епідеміологія у військовий час.

ТЕМИ 49 – 73. Наукове керівництво роботою над дисертацією.

Самостійна робота:

1. Робота над власним науковим дослідженням.
2. Використання епідеміологічних методів у своїй роботі.
3. Самостійний аналіз отриманих наукових результатів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальна епідеміологія: навчальний посібник (ВНЗ IV р. а.) / М.Про. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 3-е вид., переробл. і допов.” – "Медицина", 2017. – 200.
2. Епідеміологія: підручник для студ.вищих мед.навч.закладів/А.М.Андрейчин, Х.П.Василюшин, Н.О.Виноград; за ред. І.П.Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012 – 578 с.
3. Громадське здоров'я: підручник для студ. Вищих навч. Закладів / В,Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева [та ін.]. – Вид.3. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 560 с.
4. Класифікація інфекційних і паразитарних хвороб / М.А.Андрейчин, А.О.Руденко, О.Л.Івахів, М.Д.Чемич. Тернопіль: Укрмедкнига, 2002 / Под ред. Ю.В.Лобзина, С.-Петербургу, Фолиант, 2011. – 384 с.
5. Децик ОЗ, Кольцова НІ, Стовбан ІВ, Золотарьова ЖМ, Ціхонь ЗО, Федорків НБ., Ковальчук РЄ. Вибрані лекції з громадського здоров'я. Навчальний посібник. Івано-Франківськ; 2019. 273 с.
6. Центр Громадського Здоров'я України <https://phc.org.ua>

7. Лехан В.М., Вороненко Ю.В. та ін. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань (для ВМНЗ III - IV рівнів акредитації). Дніпропетровськ, Київ.- С.240 с.
8. Грінхальх Т. Основи доказової медицини: пер. з англ. – М.: ГЕОТАР-МЕД, 2004. – С.159
9. Епідеміологія / За ред. проф. І.П. Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 570 с.
10. Виноград Н.О. Спеціальна епідеміологія: навч. посіб. / Н.О. Виноград, З.П. Василюшин, Л.П. Козак. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 344 с.
11. Лінда Дж. Морра І. Шлях до результатів / Лінда Дж. Морра І., Рей К. Ріст – Київ, 2015. – 254. Закон України "Про захист населення від інфекційних хвороб.
12. Дорожня карта з впровадження вакцини від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, і проведення масової вакцинації у відповідь на пандемію COVID-19 в Україні у 2021-2022 роках, затверджена Наказом МОЗ України 24.12.2020 в редакції наказу від 09.02.21 №213.
13. Загальна декларація прав людини, прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 року
14. Європейська Соціальна Хартія від 03.05.1996 року
15. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 року
16. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб»
17. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»
18. Положення про організацію і проведення профілактичних щеплень, затверджене Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.09.2011 № 595
19. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.09.2011 № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів»
20. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 11.08.2014 № 551 "Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні"
21. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29.11.2002 № 434 "Про удосконалення амбулаторно-поліклінічної допомоги дітям в Україні"
22. Соколенко В.Л., Соколенко С.В. Прикладна імунологія. Навчально-методичний посібник – Черкаси: Вид. від. ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2011. – 60 с.
23. Казмірчук В.Є. Клінічна імунологія та алергологія / В.Є. Казмірчук, Л.В. Ковальчук — Вінниця: Нова книга, 2006. — 526 с.

- 24.Скок М.В. Основи імунології. Курс лекцій / М.В. Скок. – К. : Фітосоціоцентр, 2002.
- 25.Імунологія та алергологія. Навчальний посібник для самостійної роботи студентів спеціальності 163 «Біомедична інженерія» [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студ. спеціальності 163 «Біомедична інженерія» / КПІ ім. Ігоря Сікорського: уклад. О.Я. Беспалова. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 51 с.
- 26.Chapel H., Haeneу M., Misbah S., Snowden N. Clinical Immunology. Oxford:Blackwell Science Ltd.-2009.-352p.
- 27.Лабораторна діагностика паразитарних інвазій. / В.П. Пішак, Р.Є. Булик, О.І. Захарчук.– Чернівці: Медуніверситет, 2007. – 284 с.
- 28.Корнюшин В.В. Паразитологія. Конспект лекцій. К.: МСУ, 2011. 128с.
- 29.Медична біологія: Навчальний посібник до практичних занять / Романенко О. В., Кравчук М. Г., Грінкевич В. М. та ін.; За ред. Романенка О. В. – К.: Здоров'я, 2005. – 372 с
- 30.Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.
- 31.Інфекційні хвороби: підручник / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козька. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
- 32.Інфекційні хвороби: підручник : у 2 т. / за ред. В.П. Малого, М.А. Андрейчина. – Львів: Магнолія, 2018. – Т. 1. – 718 с.; Т. 2. – 726 с.
- 33.Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров'я”, 2008– Т.1.–854 с.; Т.2.–656 с. ;Т.3.–902 с.
- 34.Атлас інфекційних хвороб / М.А. Андрейчин, В.С. Копча, С.О. Крамарьов та ін.; за ред. М.А. Андрейчина. – 3-тє вид., випр. і допов. – Львів: Магнолія, 2019. – 296 с.
- 35.Внутрішньолікарняні інфекції та інфекційний контроль: навч. посібник / К.В. Юрко, В.М. Козько, Г.О. Соломенник. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020. – 296 с.
- 36.Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навч.-метод. посіб. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А.П. Волоха та ін.; за ред. Л.І. Чернишової, Ф.І. Лапія, А.П. Волохи. – 3-є вид., переробл. і доповн. – К.: Медицина, 2022. – 336 с.
37. Методичні рекомендації розрахунку кількості (запасу) засобів індивідуального захисту необхідних для забезпечення медичних працівників в період спалаху інфекційних хвороб із невизначеними шляхами передавання та інфікування. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 17.02.2020 № 366
- 38.Наказ МОЗ України 03.08.2020 № 1777 «Про затвердження Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами».

39. Постанова КМУ від 21.08.2019 № 771 «Про затвердження Технічного регламенту засобів індивідуального захисту».
40. Наказ МОЗ України 01.02.2019 № 287 «Про затвердження Стандарту інфекційного контролю для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз».
41. Наказ Держгірпромнагляду від 28.12.2007 № 331 «Про затвердження Правил вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання».
42. Rational use of personal protective equipment for coronavirus disease (COVID-19) and considerations during severe shortages. Interim guidance (WHO, 2020) [https://www.who.int/publications/i/item/rational-use-of-personal-protective-equipment-for-coronavirus-disease-\(covid-19\)-and-considerations-during-severe-shortages](https://www.who.int/publications/i/item/rational-use-of-personal-protective-equipment-for-coronavirus-disease-(covid-19)-and-considerations-during-severe-shortages)
43. Чернобровий В.М. Здоров'я, передхвороба, хвороба : медико-соціальні аспекти та оцінка. Фактори ризику. Превентивна медицина : посібник для студентів-випускників, лікарів-інтернів, лікарів загальної практики – сімейної медицини / В.М. Чернобровий, С. – 123.
44. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23.09.2009 №690 (у редакції наказу МОЗ України 12.07.2012 №523) «Порядок проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань».
45. Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI;
46. Порядок проведення клінічних випробувань лікарських засобів та експертизи матеріалів клінічних випробувань і Типове положення про комісії з питань етики, затверджені наказом МОЗ України № 690 від 23.09.2009 зі змінами;
47. Simonov D. The pros and cons of conducting clinical trials in Ukraine. Bioukraine: website. URL:<https://bioukraine.org/news/clinical-trials-in-ukraine-an-opportunity-waiting-to-be-discovered/>.
48. Rahman S. et al. Physician participation in clinical research and trials: issues and approaches. D'Souza Adv Med Educ Pract. 2011; 2: 85–93. Published online 2011 Mar 7. URL:<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3661249/>.
49. Менеджмент клінічних досліджень (управлінський аспект підготовки здобувачів вищої освіти) : монографія / Сумець О. М., Козирева О. В., Добрава В. Є. та ін. ; за заг. ред. проф. О. М. Сумця. – Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2020. – 148 с.
50. Зоїдзе Д. Р. Особливості ризиків сучасних клінічних досліджень та підходи до управління ними / Д. Р. Зоїдзе // Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики : матеріали доповідей VII Міжнародної наук.-практ. Internet-конференції, м. Харків, 21 березня 2019 р. – Х., 2019. – С. 135–138.

51. Громадське здоров'я: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / [В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, Т. С. Грузева та ін.] ; за ред. В. Ф. Москаленка. – 3-тє вид. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 560 с.
52. Епідеміологічні методи вивчення неінфекційних захворювань : Навчальний посібник / [В. М. Лехан, Ю. В. Вороненко, О. П. Максименко та ін.]. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2004. – 184 с.
53. Біостатистика: підручник / [В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, М. В. Голубчиков та ін.] ; за ред. В. Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2009. – 184 с.
54. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / [Ю. В. Вороненко, О. П. Гульчій, С. М. Зоріна та ін.] ; за ред. Ю. В. Вороненка. – К.: Здоров'я, 2002. – 357 с.
55. Передерій В. Г. Основи внутрішньої медицини. : Підручник для ВМНЗ ІV р.а. / В. Г. Передерій, С. М. Ткач. – Вінниця : Нова книга, 2009. – Т. 2. – 698 с.
56. Боротьба с основними захворюваннями в Європі – актуальні проблеми і шляхи їх вирішення / Факти и цифри ЄРБ ВООЗ/03/06. – Копенгаген, 2012. – 7 с.
57. Концептуальні підходи до формування сучасної профілактичної стратегії в охороні здоров'я: від профілактики медичної до профілактики соціальної: Монографія / В.Ф. Москаленко. – К.: Авіцена, 2009. – 240 ст.
58. Коваленко В.М., Корнацький В.М. (ред.) (2015) Стрес і хвороби системи кровообігу. ННЦ «Інститут кардіології імені М.Д. Стражеска» НАМН України, Київ, 352 с.
59. Яременко О.О. Формування здорового способу життя: стратегія українського суспільства / О.О.Яременко, О.В.Вакуленко. – К: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український інститут соціальних досліджень, 2004. – Кн.1. – 164 с.
60. Військова гігієна та військова епідеміологія: Навч. посіб. - М.І.Хижняк, О.Д. Крушельницький, Л.І.Бідненко - К.: УВМА, 2008.-740с.
61. Військова епідеміологія з медичною паразитологією: Навч. посіб. для слухачів УВМА ІV рівня акредитації / За ред. професора М.І. Хижняка / О.Д. Крушельницький, М.І.Хижняк, - К.: УВМА, 2009.-564с.
62. Військова епідеміологія (загальні питання): Підручник для слухачів УВМА ІV рівня акредитації / За ред. професора М.І. Хижняка / В.Л. Савицький, О.Д. Крушельницький, М.І.Хижняк,-К.:УВМА,2010.-524с.
63. Військова епідеміологія (окремі питання): Підручник для слухачів УВМА ІV рівня акредитації / За ред. професора М.І. Хижняка / В.Л. Савицький, О.Д. Крушельницький, М.І.Хижняк, - К.:УВМА, 2010.- 404с.
64. Актуальні питання епідеміології та профілактики деяких інфекцій в збройних силах, серед населення України та у світі: Монографія / За ред. професора Ю.В. Рум'янцева / Ю.В. Рум'янцев, В.Л.Савицький, О.Д.Крушельницький, Б.І. Веровчук. – К.: УВМА, 2011. - 327 с.

65. Мікробіологія бактеріальних інфекцій в Збройних Силах України: Навчальний посібник, А. А. Кожокару, Л.І. Філіпенко, В.Л. Савицький, О.М. Іванько, Г.В. Лугова К.: УВМА, 2010. – 164 с.
66. Заходи протиепідемічного захисту в збройних силах та їх дослідження у військовій епідеміології: Навчальний посібник / Ю.В. Рум'янцев, В.Л. Савицький, О.Д. Крушельницький, А. А. Кожокару. – К.: “МП Леся”, 2011. - 212 с.
67. Аналітичні дослідження в військовій епідеміології: Навчальний посібник / Ю.В. Рум'янцев, В.Л. Савицький, О.Д. Крушельницький, А. А. Кожокару. – К.: “МП Леся”, 2012. - 152 с.
68. Еволюційні аспекти епідемічного процесу в Збройних Силах України: Монографія / За ред. професора Ю.В. Рум'янцева / Ю.В. Рум'янцев, В.Л.Савицький, О.Д.Крушельницький, Б.І. Веровчук. – К.: УВМА, 2012. - 312 с.
69. Військова епідеміологія з епідеміологією надзвичайних ситуацій: підручник / М.А.Андрейчин, О.Д.Крушельницький, В.С.Копча, І.В.Огороднійчук; за ред.М.А.Андрейчина. – Тернопіль: ТДМУ, 2015. – 320 с.
70. Організація медичного забезпечення військ: Підруч. Для студ вищ.мед.закл. освіти України III-IV рівнів акредитації/ За редакцією проф. Бадюка М.І.- К.: « МП Леся», 2014. – 492 с.
71. Бадюк М.І., Нарожнов В.В., Іванов С.В., Котуза А.С. Організація і особливості проведення медичної розвідки на засадах ризик-орієнтовного підходу // Метод.реком. - К.: Вид. МО України, 2005. - 79с.
- 72.Коваленко В.М., Корнацький В.М. (ред.) (2015) Стрес і хвороби системи кровообігу. ННЦ «Інститут кардіології імені М.Д. Стражеска» НАМН України, Київ, 352 с.
- 73.Яременко О.О. Формування здорового способу життя: стратегія українського суспільства / О.О.Яременко, О.В.Вакуленко. – К: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український інститут соціальних досліджень, 2004. – Кн.1. – 164 с.